

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 26 czerwca 2023 r.

Znak: WK-610/7/4/23

Pani
Iwona Burek
Wójt Gminy
Herby

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 23 lutego do 14 kwietnia 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Herby** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 14 kwietnia 2023 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 kwietnia 2023 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668 z późn. zm.):

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W latach 2020 - 2021 w Urzędzie Gminy Herby dokonywano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 w związku z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.). Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie 6 wydatków o łącznej wartości 68.428,74 zł.*

Kwoty przekroczenia planu dotyczyły poniesionych wydatków w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- *na kwotę 13.277,86 zł wg stanu na dzień 16 października 2019 r. w: dziale 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne”, § 4270 – „Zakup usług remontowych”. Powyższy wydatek został poniesiony tytułem zapłaty faktury za usługę opracowania dokumentacji na modernizację OSP Chwostek.*

Zgodnie z wyjaśnieniami, nieprawidłowość została spowodowana niewłaściwą klasyfikacją poniesionego wcześniej i ujętego w ww. podziałce wydatku na zadanie inwestycyjne dotyczące OSP w Olszynie, który został co zostało skorygowane dopiero 28 października 2019 r.

- *na kwotę 29.722,32 zł wg stanu na dzień 16 grudnia 2019 r. w: dziale 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90002- „Gospodarka odpadami komunalnymi”, § 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”. Powyższy wydatek został poniesiony tytułem zapłaty faktury za wywóz nieczystości w wysokości 97.332,33 zł. Zwiększenie planu wydatków o kwotę 50.000,00 zł nastąpiło 18 grudnia 2019 r.,*

- na kwotę 2.596,15 zł wg stanu na dzień 10 sierpnia 2020 r. w: dziale 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90002 „Gospodarka odpadami komunalnymi”, § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia”. Powyższy wydatek został poniesiony tytułem zapłaty faktur w kwocie 3.444,00 zł za zakup pojemników na odpady. Plan wydatków jednostki został zwiększony dopiero dnia 19 sierpnia 2020 r. o kwotę 5.000,00 zł.
- na kwotę 2.192,24 zł wg stanu na dzień 2 października 2020 r. w: dziale 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90003 – „Oczyszczanie miast i wsi”, § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia”. Powyższy wydatek został poniesiony tytułem zapłaty faktury za zakup środków celem utrzymania czystości na terenie Gminy Herby. Plan wydatków jednostki dla ww. podziałki został zwiększony dopiero dnia 12 października 2020 r. o kwotę 4.000,00 zł.
- na kwotę 15.389,62 zł wg stanu na dzień 8 grudnia 2020 r. w: dziale 750 – „Administracja publiczna”, rozdziale 75023 – „Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)”, § 6060 – „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”. Powyższy wydatek został poniesiony tytułem zapłaty faktury w kwocie 15.390,01 zł za zakup laptopów do pracy zdalnej dla pracowników Urzędu Gminy Herby. Zmiany w planie wydatków dokonano 23 grudnia 2022 r.
- na kwotę 5.250,55 zł wg stanu na dzień 5 lutego 2021 r. w: dziale 801 – „Oświata i wychowanie”, rozdziale 80104 – „Przedszkola” w § 2910 – „Zwrot dotacji (...) pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości”. Powyższy wydatek został poniesiony w związku z rozliczeniem dotacji celowej z budżetu Państwa na dzieci, uczęszczające do przedszkola w roku 2020. Zwrotu środków dotacji dokonano 5 lutego 2021 r. Zwiększenia planu w tej klasyfikacji dokonano 9 lutego 2021 r.

Wstępnej kontroli zgodności ww. operacji, pomimo braku zabezpieczenia środków finansowych w planie finansowym Urzędu, dokonała p. Małgorzata Cierpiot – Skarbnik Gminy Herby. Zatwierdzenie wydatków do wypłaty zostało dokonane przez p. Elżbietę Machoń – Sekretarza Gminy Herby (w zakresie ww. przekroczenia na kwotę 2.596,15 zł wg stanu na 10 sierpnia 2020 r., w dziale 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90002 – „Gospodarka odpadami komunalnymi”) oraz p. Iwonę Burek – Wójta Gminy Herby (w pozostałym zakresie).

Wniosek nr 1

Zapewnić dokonywanie wydatków w granicach obowiązującego planu finansowego Urzędu Gminy Herby, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń:

- W 2022 r. przyznano i wypłacono dodatki specjalne 2 pracownikom Urzędu Gminy Herby zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, w wysokości przekraczającej maksymalny poziom dla tego składnika wynagrodzenia określony w Regulaminie wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Herby, przyjętym zarządzeniem Nr OR.120.1.2022 Wójta Gminy Herby z dnia 3 stycznia 2022 r.

Naruszono tym przepisy art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), w związku z art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 530).

W §10 ww. Regulaminu wynagradzania przyjęto, że dodatek specjalny jest ustalany w zależności od posiadanych środków na wynagrodzenia i przyznawany jest w kwocie:

- nieprzekraczającej 40% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych urzędniczych,
- nieprzekraczającej 60% wynagrodzenia w sytuacji, gdy pracownik zatrudniony na stanowisku urzędniczym nie ma przyznanego dodatku funkcyjnego.

Powyższe polegało na tym, że:

- pismem z dnia 12 grudnia 2022 r., przyznano pracownikowi dodatek specjalny na miesiąc grudzień w wysokości 70% wynagrodzenia zasadniczego (pracownikowi nie przysługiwał dodatek funkcyjny);

Uwzględniając postanowienia ww. regulaminu oraz ustaloną wysokość wynagrodzenia pracownika w tym okresie, maksymalna kwota dodatku specjalnego, winna być niższa od przyznanej i wypłaconej o 400,00 zł.

- pracownikowi, któremu przysługiwał dodatek funkcyjny przyznano dodatki specjalne: pismem z dnia 25 listopada 2022 r. - na listopad 2022 r. „w wysokości 96,10% wynagrodzenia zasadniczego” oraz pismem z dnia 12 grudnia 2022 r. - na grudzień 2022 r. „w wysokości 56,82% wynagrodzenia zasadniczego”;

Uwzględniając postanowienia ww. regulaminu oraz ustaloną wysokość wynagrodzenia pracownika w tym okresie, maksymalna kwota dodatku funkcyjnego, winna być niższa od przyznanej i wypłaconej: w listopadzie 2022 r. o 2.680,00 zł, w grudniu 2022 r. o 680,00 zł.

Skutkiem powyższego ww. pracownikom zawyżono dodatki specjalne łącznie o 3.760,00 zł.

Przygotowanie projektów ww. pism należało do p. Elżbiety Machoń – Sekretarza Gminy Herby. Pisma, w których określono wysokość przedmiotowych wydatków, podpisała p. Iwona Burek – Wójt Gminy Herby, która również zatwierdziła do wypłaty listy płac, obejmujące ww. świadczenia.

Wniosek nr 2

Rozważyć podjęcie działań w celu dokonania przez pracowników, którym przedmiotowy dodatek został wypłacony, dobrowolnego zwrotu do budżetu równowartości zawyżonej kwoty dodatku (w stosunku do maksymalnej wartości tego świadczenia, do której Pracownicy byli uprawnieni na podstawie zarządzenia Nr OR.120.1.2022 Wójta Gminy Herby z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie Regulaminu wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Herby), w związku z art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2022 r., poz. 530) oraz art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.). W przypadku braku wpłaty w powyższym zakresie, rozważyć jego wyegzekwowanie od osób odpowiedzialnych za przyznanie dodatku w zawyżonej wysokości - w oparciu o zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2022 r., poz. 1510 z późn. zm.).

W zakresie podatków lokalnych:

– W 2022 r. nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające mające na celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia terminowości złożenia informacji o nieruchomościach oraz zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia wyjaśnień i korekt informacji na podatek od nieruchomości. Złożone przez podatników informacje o nieruchomościach nie zawierały adnotacji o uwagach organu podatkowego.

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 272 pkt 1 lit a, pkt 2 i pkt 3 i art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) oraz w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1452 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło:

- podatnika o numerze wymiarowym 498, który pomimo nabycia udziału w nieruchomości w listopadzie 2022 r. złożył informację o nieruchomościach na okres od stycznia 2023 r. Podatek zapłacony został przez innego podatnika, na którym ciążył solidarny obowiązek zapłaty.
- podatnika o numerze wymiarowym 932, który pomimo nabycia na własność lokalu w wyniku podziału majątku stanowiącego wspólność małżeńska we wrześniu 2022 r., informację o nieruchomościach złożył w grudniu 2022 r. za okres od stycznia 2023 r. Podatek został zapłacony.

Czynności w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości wykonywali pracownicy Referatu Finansowego, nad którymi nadzór sprawowała p. Małgorzata Cierpiot – Skarbnik Gminy Herby.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Herby w zakresie czynności sprawdzających informacje o nieruchomościach, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a, pkt 2 i pkt 3 oraz art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1 i ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 70), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- Do dnia zakończenia kontroli zaniechano wezwania podatników działających w formie stowarzyszeń, zwolnionych od podatku od nieruchomości, do złożenia wyjaśnień w zakresie przyczyn braku złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości, jak też do złożenia deklaracji za lata 2019 - 2022, czym naruszono art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1, ust. 9 pkt 1 i ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.). Kluby sportowe, w liczbie czterech, działające w formie stowarzyszeń, pierwsze deklaracje na podatek od nieruchomości złożyły od roku 2023.

Czynności w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości wykonywali pracownicy Referatu Finansowego, nad którymi nadzór sprawowała p. Małgorzata Cierpiot – Skarbnik Gminy Herby.

Wniosek nr 4

Wezwać do złożenia deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości za lata 2019 - 2022 podmioty zwolnione od podatku od nieruchomości, które nie dopełniły tego obowiązku, stosownie do przepisów art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1, ust. 9 pkt 1 i ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 70), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie bankowej obsługi budżetu j.s.t.:

- Do dnia zakończenia kontroli zaniechano zawarcia umowy na bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego, która obejmowałaby obsługę bankową całego budżetu Gminy Herby, w tym wszystkich jej jednostek organizacyjnych na zasadach określonych w art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Bankowa obsługa budżetu Gminy Herby była realizowana przez Bank Spółdzielczy w Koszęcinie, w którego to prawa i obowiązki od dnia 5 lipca 2022 r. wszedł Międzypowiatowy Bank Spółdzielczy w Myszkowie.

Ww. Banki zapewniały obsługę budżetu Gminy Herby na podstawie odrębnych umów zawartych na czas nieokreślony przez:

- Wójta Gminy Herby w zakresie prowadzenia rachunku budżetu gminy i rachunków pomocniczych (umowy o prowadzenie rachunku rozliczeniowego w złotych „Tekst jednolity” z dnia 22 kwietnia 2010 r. (Załącznik Nr 1 do Aneksu z dnia 22 kwietnia 2010 r. do umowy rachunku bankowego w złotych z dnia 1 grudnia 1998 r.),
- Dyrektorów 5 jednostek organizacyjnych Gminy Herby (jednostek budżetowych): ZSP w Lisowie (umowa z dnia 1 września 2003 r. oraz umowy z dnia: 4 lipca 2013 r. i 12 października 2016 r. (na świadczenie internetowych usług bankowych), ZSP w Herbach (umowa z dnia 3 września 2018 r.), ZSP w Olszynie (umowa z dnia 1 września 2003 r. oraz umowa z dnia 17 kwietnia 2020 r. na świadczenie internetowych usług bankowych), DPS w Herbach (umowa z dnia 12 stycznia 2015 r.), GOPS w Herbach (umowa z dnia 1 lipca 2004 r. wraz z aneksami: nr 1 z dnia 24 stycznia 2005 r., nr 2 z dnia 1 lipca 2006 r., nr 3 z dnia 12 czerwca 2015 r. oraz umowa z dnia 4 października 2016 r. o udostępnienie usługi korporacyjnej bankowości internetowej).

W swoich postanowieniach ww. umowa na obsługę bankową gminy nie obejmowała zasad obsługi bankowej jednostek organizacyjnych. Obsługę bankową tych jednostek realizował również ww. Bank na podstawie odrębnych umów zawartych przez Dyrektora każdej z tych jednostek. Należy zauważyć, że w zakresie ww. umów obowiązywały niejednolite zasady, dotyczące ponoszonych przez jednostki kosztów obsługi bankowej

Zawarcie umowy ustalającej zasady wykonywania bankowej obsługi budżetu j.s.t., na podstawie art. 264 ust. 2, w związku z art. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, należało do Wójta Gminy Herby.

Wniosek nr 5

Podjąć działania celem zapewnienia realizacji obsługi bankowej budżetu Gminy Herby zgodnie z zasadami określonymi w art. 264 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W bilansach z wykonania budżetu Gminy Herby za lata 2019 - 2021 wykazano zobowiązania finansowe krótkoterminowe jako zobowiązania długoterminowe. Było to niezgodne z definicją zobowiązań, zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.). Było to również niezgodne z wymogami § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Powyższe stwierdzono w:

- bilansie z wykonania budżetu za 2019 r., w którym w poz. zobowiązania krótkoterminowe wykazano 0,00 zł, podczas gdy winna być wykazana kwota 1.221.023,18 zł,

- bilansie z wykonania budżetu za 2020 r., w którym w poz. zobowiązania krótkoterminowe wykazano 0,00 zł, zł, podczas gdy winna być wykazana kwota 1.550.563,57 zł,
 - bilansie z wykonania budżetu za 2021 r., w którym w poz. zobowiązania krótkoterminowe wykazano 439.058,73 zł, podczas gdy winna być wykazana kwota 2.120.947,26 zł.
- Wyżej wskazane kwoty zobowiązań krótkoterminowych występujące na koniec 2019 r. i 2020 r., jak też kwota 1.681.888,53 zł (różnica pomiędzy kwotą wykazaną na koniec 2021 r. w poz. zobowiązania krótkoterminowe a faktyczną kwotą tych zobowiązań), wykazane zostały jako zobowiązania długoterminowe.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ustawy o rachunkowości przez pracowników Referatu Finansowego.

Przygotowanie w powyższym zakresie danych do sporządzenia ww. sprawozdań należało do Zastępcy Skarbnika Gminy Herby. Nadzór w tym zakresie należał do p. Małgorzaty Cierpiot – Skarbnika Gminy Herby. Bilanse z wykonania budżetu Gminy Herby, sporządzone na 31 grudnia: 2019 r., 2020 r., 2021 r., zostały podpisane przez: p. Iwonę Burek – Wójta Gminy Herby i Małgorzatę Cierpiot – Skarbnika Gminy Herby.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Herby w zakresie prawidłowego wykazywania w bilansie z wykonania budżetu zobowiązań finansowych krótkoterminowych, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz § 23 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu Państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W 2019 r. nieprawidłowo ujęto w ewidencji księgowej budżetu Gminy Herby na kontach 133 „Rachunek budżetu” i 134 „Kredyty bankowe” operacje dotyczące zaciągnięcia kredytu w rachunku bieżącym budżetu Gminy na pokrycie występującego w ciągu roku deficytu budżetowego, z naruszeniem zasad ewidencji na ww. kontach określonymi w załączniku Nr 2 (Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego) do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz załączniku Nr 3a (Zakładowy Plan Kont dla budżetu Gminy Herby) do zarządzenie Nr FN.120.2.2018 Wójta Gminy Herby z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Herby, w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Na dzień 30 września 2019 r., wartość uruchomionego w kwocie 426.451,00 zł kredytu w linii kredytowej, zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 29 lipca 2019 r. w wysokości 1.000.000,00 zł na okres od 29 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., na podstawie dokumentu PK ujęto na koncie 133 -08-0001 „Rachunek budżetu” po stronie WN w korespondencji z kontem 134(03) „Kredyty bankowe”.

Następnie na podstawie dokumentu PK, pod datą 1 października 2019 r. ujęto w ww. kwotę zapisem odwrotnym 134 (WN) – 133 (Ma).

Tym samym z ewidencji księgowej budżetu na dzień 30 września 2019 r. nie wynikała informacja o wysokości zaciągniętego kredytu w rachunku bieżącym (brak salda na koncie 133), lecz informacja o zaciągniętym kredycie krótkoterminowym (saldo Wn konta 134).

Zgodnie z wyciągiem bankowym Nr 190/2019 z dnia 30 września 2019 r. przyznany limit kredytu w rachunku bieżącym wynosił 1.000.000,00, a saldo końcowe: (-) 426.451,00 zł.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami wykorzystanie kredytu w linii kredytowej ewidencjonowano na koncie 133 - „Rachunek budżetu” – po stronie WN oraz na koncie 134 - „Kredyty bankowe” – po stronie MA ze względu na ujęcie wymaganej wartości kredytu bieżącego do kwartalnego sprawozdania RB-Z na dzień 30 września 2019 r.

Zauważyć należy, że zgodnie z opisem do ww. konta zawartym w powyższym rozporządzeniu, w ewidencji księgowej organu kwota wykorzystanego kredytu bankowego udzielonego przez bank na rachunku budżetu winna wynikać z salda Ma konta 133. Ponadto, zapisy na koncie 133 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem.

W latach 2021 - 2023 (do dnia kontroli) nie zaciągnano kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym.

Prowadzenie ewidencji księgowej budżetu należało do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie należał do p. Małgorzaty Cierpiot – Skarbnika Gminy Herby.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Herby w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej kredytu krótkoterminowego w rachunku budżetu na koncie 133 „Rachunek budżetu”, zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku Nr 2 (Plan kont dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego) do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu Państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2019 - 2023 do dnia zakończenia kontroli, na pozabilansowym koncie Urzędu Gminy Herby 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” zaniechano ujmowania po stronie Ma ww. równowartości zrealizowanych wydatków budżetowych, co było niezgodne z zasadami prowadzenia tego konta, określonymi w Załączniku Nr 3 (Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych) do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz w załączniku Nr 3b (Zakładowy Plan Kont dla Urzędu Gminy Herby) do zarządzenia Nr FN.120.2.2018 Wójta Gminy Herby z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Herby.

Na ww. koncie w trakcie danego roku obrotowego zaniechano ujmowania równowartości zrealizowanych wydatków budżetowych, następnie – pod datą 31 grudnia danego roku, na podstawie dokumentu PK księgowano operację pn. „PK -równowartość planu finansowego wydatków za (...) rok”, w podziałce klasyfikacji budżetowej 750-75023-4210.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej na pozabilansowym koncie 980 należały do Inspektora ds. księgowości budżetowej w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Małgorzata Cierpiot – Skarbnik Gminy Herby.

Wniosek nr 8

Zapewnić prawidłowe prowadzenie ewidencji na pozabilansowym koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” stosownie do zasad prowadzenia tego konta, określonych w: załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342) oraz Zakładowym Planie Kont dla Urzędu Gminy Herby, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- Do dnia kontroli zaniechano ujęcia w księgach rachunkowych jednostki Urząd Gminy Herby zmiany w stanie środków trwałych na koncie na koncie 011-00 – „Grunty” w związku z nabyciem w drodze komunalizacji przez Gminę Herby (na podstawie Decyzji Wojewody Śląskiego Nr NWXV.7532.1.240.2017 z dnia 5 stycznia 2021 r., która stała się ostateczna z dniem 21 stycznia 2021 r.), prawa własności działki Nr 244 o pow. 1200 m², położonej w obrębie ewidencyjnym 0002 Hadra o wartości szacunkowej 1.200,00 zł.

Było to niezgodne z art. 4 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz z zasadami funkcjonowania konta 011 wynikającymi z postanowień:

- załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342),

- załącznika Nr 3b (Zakładowy Plan Kont dla Urzędu Gminy Herby) do zarządzenie Nr FN.120.2.2018 Wójta Gminy Herby z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Herby.

Przyczyną powyższego było nieuwzględnienie (przeoczenie) ww. działki w dokumencie OT sporządzonym przez Kierownika Referatu Gospodarki i Rozwoju dokumentu OT, na podstawie którego ujęto w księgach rachunkowych Urzędu nieruchomości nabyte ww. decyzją Wojewody Śląskiego.

Następstwem powyższego było zaniechanie wykazania ww. działki w pkt 3 – „Zmiany w stanie mienia komunalnego w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r.” załącznika do zarządzenia Nr GN.0050.19.22 Wójta Gminy Herby z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie przedłożenia informacji o stanie mienia komunalnego Gminy Herby, niezgodnie z przepisami art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Powyższe świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej weryfikacji gruntów na dzień 31 grudnia 2021 r. i 31 grudnia 2022 r., niezgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o rachunkowości. W wyniku inwentaryzacji nie stwierdzono różnic między stanem rzeczywistym a stanem wykazany w księgach rachunkowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami weryfikację przeprowadzono poprzez porównanie danych z ewidencji księgowej z dokumentacją dostępną w Referacie Finansowym (dokumentami OT).

Należy zauważyć, że zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, inwentaryzacja metodą weryfikacji polega na porównaniu danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Przepisy prawa nie ograniczają ww. porównania do dokumentów księgowych.

Protokół z weryfikacji zatwierdzili pracownicy Referatu Finansowego oraz Referatu Gospodarki i Rozwoju.

Dokument OT w powyższym zakresie został sporządzony w trakcie kontroli dnia 8 marca 2023 r.

Odpowiedzialność za prawidłowe prowadzenie rachunkowości jednostki należała do p. Małgorzaty Cierpiot – Skarbnika Gminy Herby.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Heby w zakresie:

- sporządzania dokumentów OT, w terminie zapewniającym realizację wymogów art. 20 ust. 1, 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), w związku z zasadami funkcjonowania konta 011 określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342),
 - przeprowadzania inwentaryzacji gruntów, zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.),
 - przygotowywania danych do sporządzania informacji o stanie mienia zgodnie z wymogami art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. a, c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.)
- mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie rozliczania z jednostkami organizacyjnymi:

- *W 2022 r. zaniechano żądania zwrotu do budżetu Gminy Herby niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2021 r. przez jednostkę budżetową Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lisowie środków przekazanych z budżetu Gminy Herby na wydatki tej jednostki w wysokości 730,91 zł. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 11 ust. 1 oraz art. 263 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).*

Na dzień 31 grudnia 2021 r. ww. jednostka posiadała środki, które winny być przekazane na rachunek budżetu Gminy Herby. Kwota powyższa została wykazana w Bilansie jednostki za 2021 r. w poz. D.II.7 Rozliczenia z tytułu środków na wydatki budżetowe i z tytułu dochodów budżetowych.

Z zapisów na koncie 223-04 za okres styczeń - wrzesień 2022 r. wynikało, iż środki te nie zostały przez jednostkę zwrócone.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, ww. kwotę stanowiły środki, które jednostka otrzymała na konto bankowe w ostatnim dniu roku, tj. 31 grudnia 2021 r., jako zwrot wydatków za niezrealizowane zamówienie na zakup podręczników. Środki te nie zostały zwrócone na rachunek budżetu Gminy a jednostka pomniejszyła o tę kwotę zapotrzebowanie środków pieniężnych na wydatki na m-c styczeń 2022 r.

Nadzór nad prowadzeniem gospodarki finansowej Gminy Herby, w tym w zakresie rozliczeń finansowych, należał do p. Małgorzaty Cierpiot – Skarbnika Gminy Herby.

Wniosek nr 10

Zapewnić zwrot na rachunek budżetu Gminy Herby przez jednostki budżetowe Gminy niewykorzystanych w danym roku budżetowym środków pieniężnych, mając na uwadze zasady działania tych jednostek, określone w art. 11 ust. 1 oraz 263 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), uwzględniając art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.**

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym **w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, **w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.**

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2023.06.26 13:56:31 +02'00'